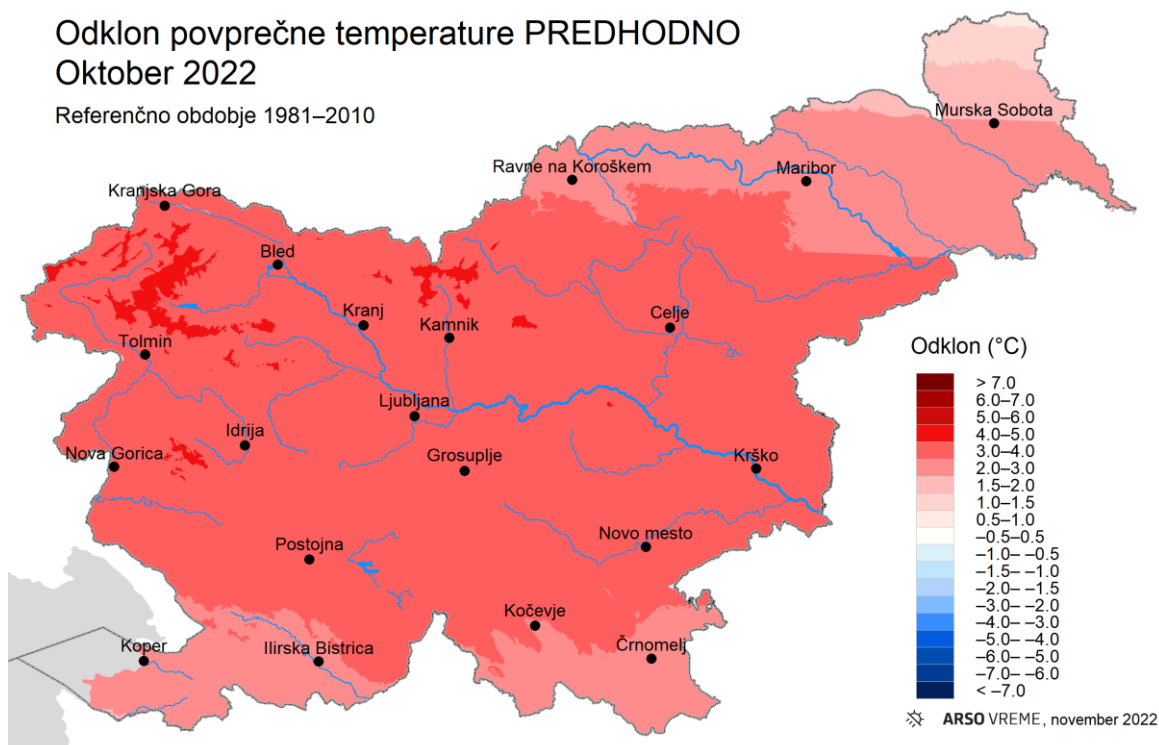

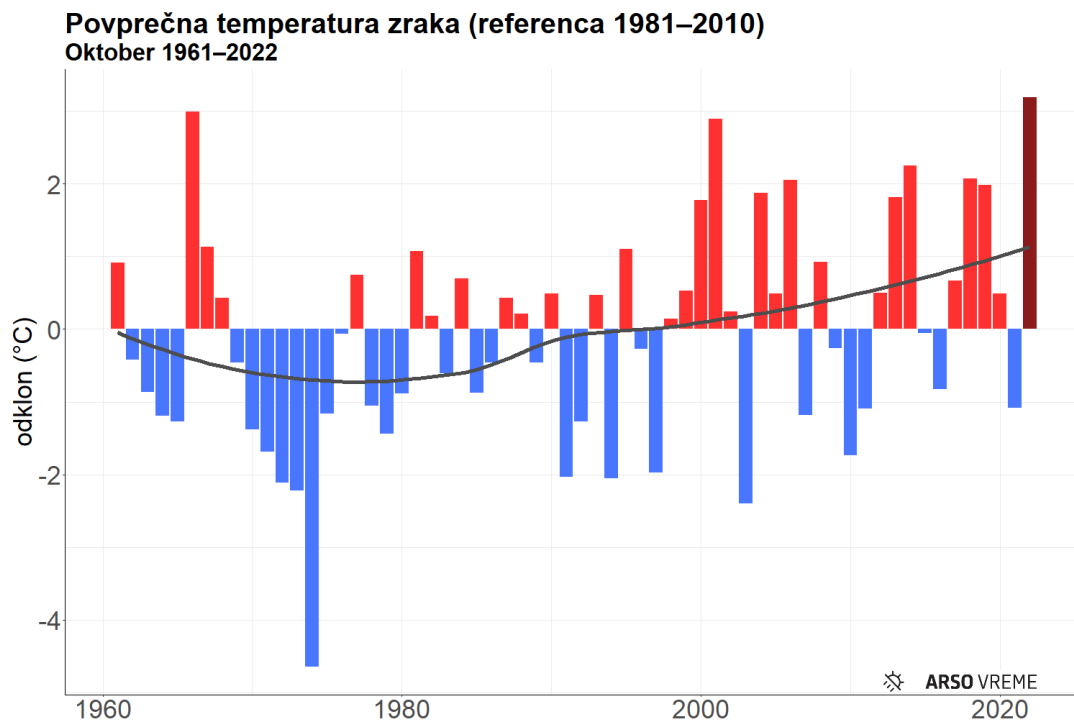
Podnebne značilnosti oktobra 2022

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila oktobrska povprečna temperatura zraka na ravni celotne Slovenije visoko nadpovprečna. Padavin je bilo na ravni Slovenije močno podpovprečno, število sončnih ur pa nadpovprečno.

Odklon temperature zraka od povprečja obdobja 1981–2010 je na državni ravni znašal 3,2 °C, zaradi česar je letošnji oktober najtoplejši vsaj od leta 1950. Za 0,2 °C je prehitel dosednji najtoplejši oktober leta 1966 in za 0,3 °C drugi najtoplejši oktober, leta 2001. Najhladnejši je bil v tem obdobju oktober 1974 z odklonom –4,6 °C, daleč pred drugim najhladnejšim oktobrom leta 2003 z odklonom –2,4 °C. Prostorsko gledano je imel letošnji oktober največji odklon v visokogorju, kjer je znašal tudi nad 4,0 °C, odklon med 3,0 in 4,0 °C pa je bil zabeležen po večini države, razen na severovzhodu in deloma jugu, kjer je bil med 2,0 in 3,0 °C, ponekod na severovzhodu tudi pod 2,0 °C. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1981–2010 je bil oktober v večini države izjemno topel (nad 98. decilom), na območjih juga in severovzhodu pa zelo topel (nad 9. decilom). Oktobrska povprečna temperatura od konca sedemdesetih let prejšnjega stoletja narašča. Linearni trend segrevanja v obdobju po letu 1961 znaša okrog 0,3 °C/desetletje in je statistično značilen. V tem tisočletju je bilo 14 oktobrov s pozitivnim in osem z negativnim odklonom temperature od povprečja obdobja 1981–2010. V zadnjem letu dni so imeli samo trije meseci (marec, april in september) temperaturo pod povprečjem tridesetletnega obdobja 1981–2010.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka oktobra 2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010

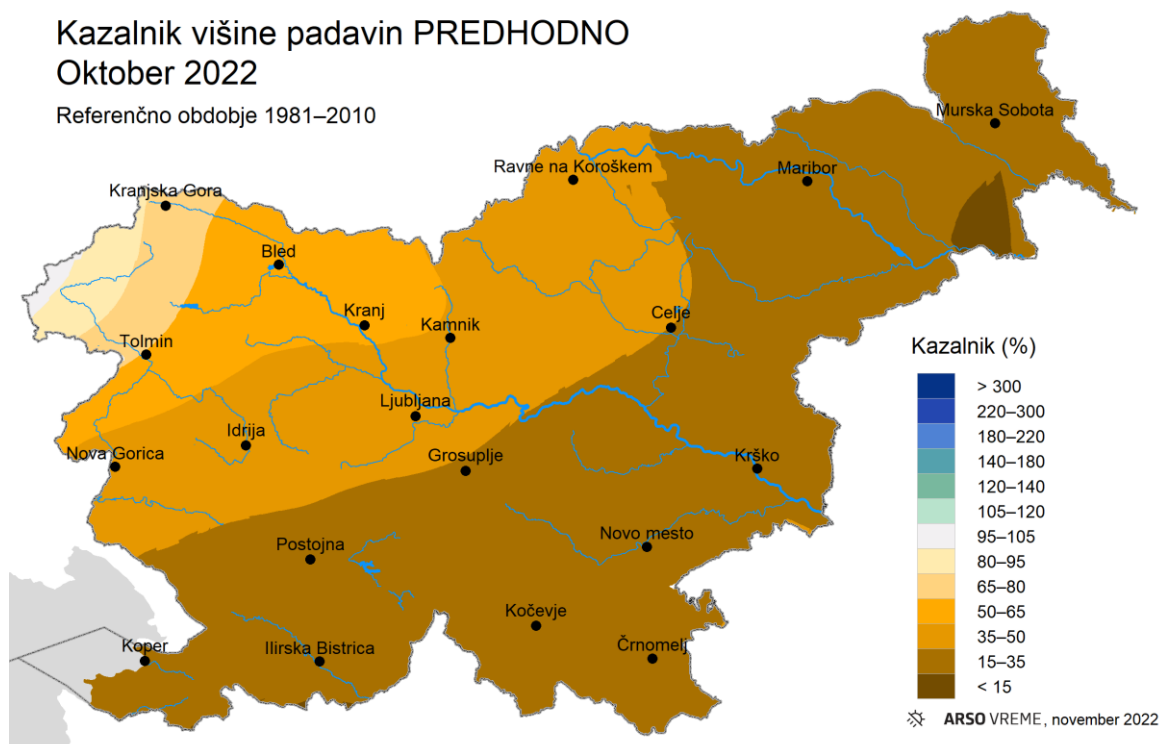
Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v oktobrih 1961–2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Letošnji oktober je označen s temnejšo barvo.

Oktober je bil na ravni celotne države namočen močno podpovprečno glede na primerjalno obdobje 1981–2010. Na državni ravni je kazalnik višine padavin znašal okrog 35 %, kar uvršča letošnji oktober med deset najbolj suhih od leta 1961. V tem obdobju je bil na ravni države najmanj namočen praktično popolnoma suh oktober 1965, sledi mu oktober 1995 s kazalnikom padavin 8 %. Najbolj namočen v tem obdobju je bil oktober 1992 s kazalnikom padavin 263 %, kazalnik padavin nad 200 % pa so imeli še oktobri 1964, 1980 in 1974. Prostorsko je bil letošnji oktober najbolj namočen na skrajnem severozahodu, kjer je kazalnik padavin znašal blizu 100 %, relativna količina padavin pa se je nato zmanjševala proti jugovzhodu in severovzhodu, kjer je kazalnik padavin znašal tudi med 15 in 35 %, na manjših območjih severovzhoda tudi manj (tam je to okrog 10 mm padavin in manj). Glede na razpon višine padavin v obdobju 1981–2010 je bil oktober na severozahodu običajno namočen (med prvim in tretjim kvartilom), v večini države je bil suh (med prvim decilom in prvim kvartilom), v delih jugozahoda in severovzhoda pa zelo suh (med drugim centilom in prvim decilom). Povprečna višina padavin na ravni države v oktobrih je od šestdesetih let do začetka devetdesetih naraščala, od takrat pa spet pada. Linearni trend v tem obdobju ni statistično značilen. Oktober nadaljuje niz prevladujočih sušnih mesecev, saj sta bila v zadnjem letu dni rahlo nadpovprečno namočena le november 2021 in april, zelo namočen je bil september, ostalih devet mesecev pa je bilo podpovprečno namočenih. V tem tisočletju je bilo na ravni države osem oktobrov s kazalnikom padavin nad in 14 pod povprečno vrednostjo obdobja 1981–2010.

Kazalnik višine padavin PREDHODNO

Oktober 2022

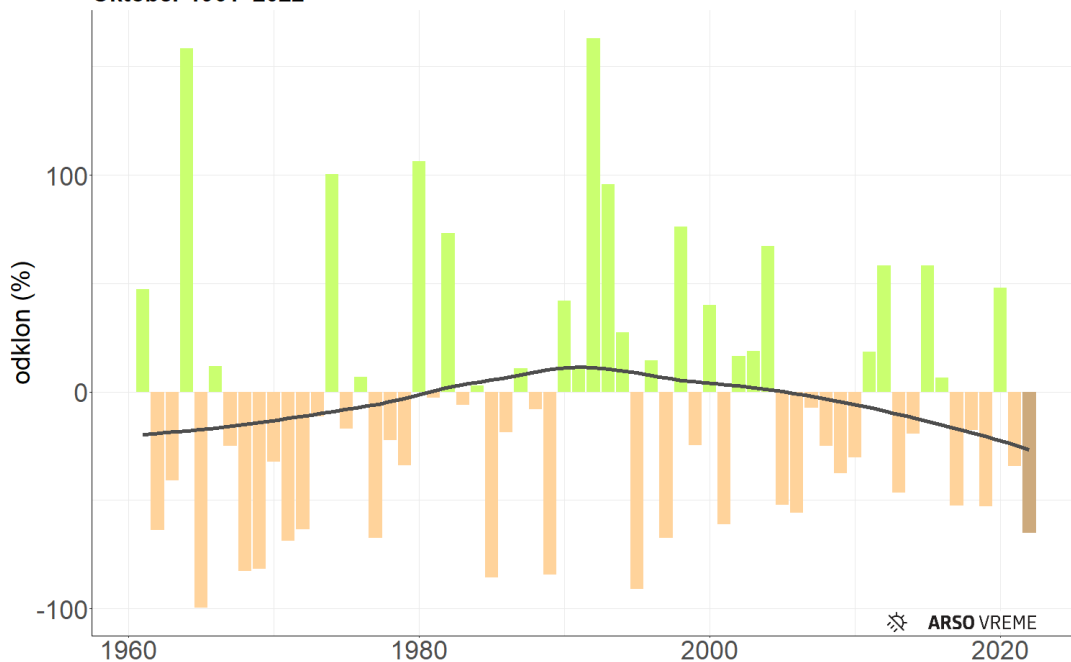
Referenčno obdobje 1981–2010

Slika 3. Kazalnik višine padavin oktobra 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Upoštevano je sorazmerno majhno število merilnih postaj, saj za mnoge postaje zaradi kratkega niza meritev še nismo izračunali dolgoletnega povprečja ali podatki v času nastanka poročila še niso bili na voljo.

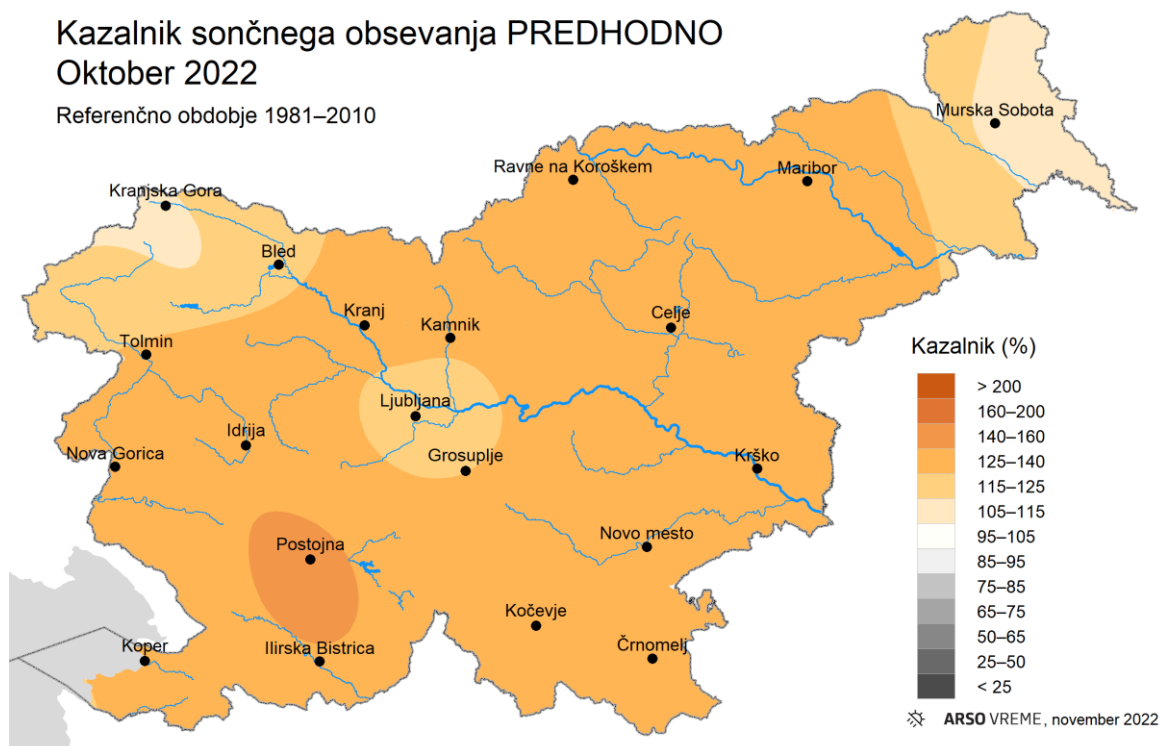
Višina padavin (referenca 1981–2010)

Oktober 1961–2022

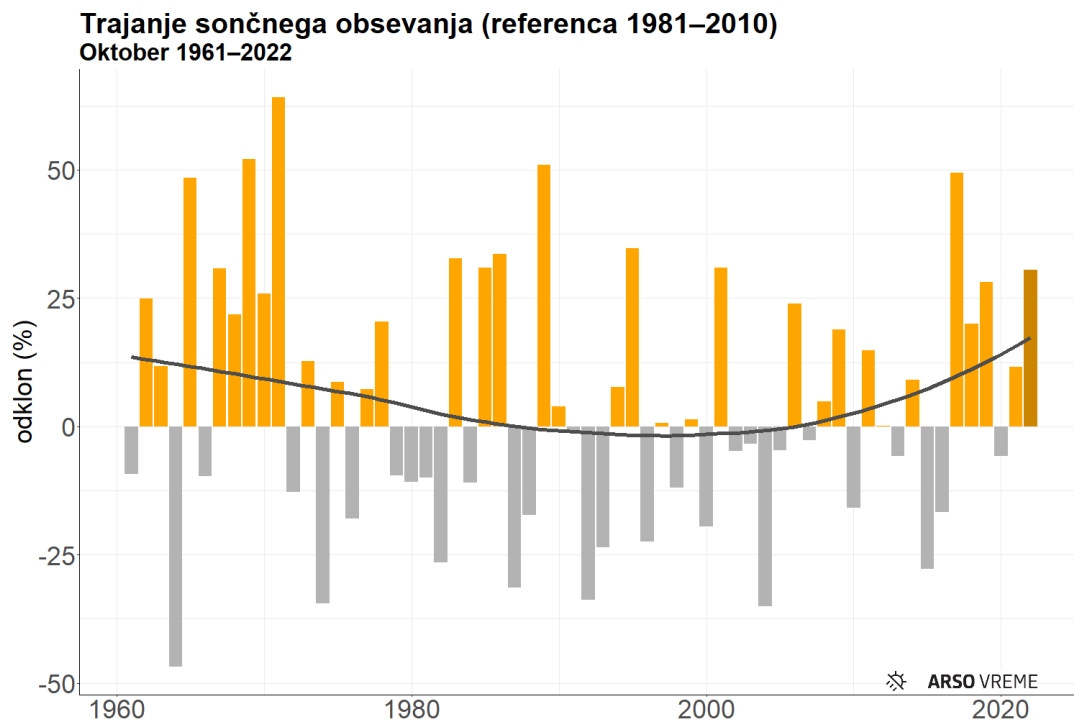

Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v oktobrih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Letošnji oktober je označen s temnejšo barvo.

Letošnji oktober je bil na državni ravni nadpovprečno osončen. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja glede na primerjalno obdobje 1981–2010 je znašal 131 %, kar uvršča letošnji oktober med 12 najbolj osončenih po letu 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen oktober 1971 s kazalnikom 164 %, kazalnik nad 150 % pa sta imela še oktobra 1969 in 1989. Najmanj je bil osončen oktober 1964 s kazalnikom 53 %. Te številke so zaradi majhnega števila meritev precej nezanesljive. Prostorsko gledano je bila relativna osončenost letošnjega oktobra v večini države od 125 do 140 %, manjša pa je bila ponekod v osrednji Sloveniji, na severozahodu in severovzhodu, kjer je znašala med 115 in 125 %, ponekod tudi manj. Glede na razpon trajanja sončnega obsevanja v obdobju 1981–2010 je bil oktober v večini države dobro osončen (med tretjim kvartilom in devetim decilom), v osrednji Sloveniji običajno sončen (med prvim in tretjim kvartilom), ponekod na jugozahodu in severovzhodu pa zelo osončen (nad devetim decilom). Trajanje sončnega obsevanja v oktobru je na ravni države od šestdesetih let prejšnjega stoletja do začetka tega tisočletja padalo, od takrat pa se zvišuje. Linearni trend v tem obdobju statistično ni značilen. V tem tisočletju je bilo 12 oktobrov s pozitivnim in deset z negativnim odklonom osončenosti od dolgoletnega povprečja 1981–2010.

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja oktobra 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike. Podatki niso preračunani na matematično obzorje.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v oktobrih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Letošnji oktober je označen s temnejšo barvo.

Po obilnem sneženju na vrhovih Alp ob koncu septembra se je oktober nad okoli 2000 metrov nadmorske višine začel s snežno odejo, ki pa je dokaj hitro skopnela. Na Kredarici je bilo prvi oktobrski dan še 55 cm snega, deseti oktober pa je že bil brez snežne odeje. Proti koncu meseca je Kredarico še dvakrat pobelilo, a je sneg hitro skopnel. Oktober se je tako končal brez snežne odeje, kar pa ni nič nenavadnega.

Po mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin je bil letošnji oktober na ravni države najbolj podoben oktobru 2001, ki je bil nekoliko hladnejši in bolj namočen. Prostorsko gledano je bil oktober 2001 najtoplejši v visokogorju, čeprav nekoliko manj od letošnjega oktobra, za razliko od letošnjega oktobra pa je bil zelo topel na severovzhodu države in manj proti jugozahodu. Padavinska razporeditev je bila podobna letošnji, relativno najmanj je bilo padavin na jugovzhodu in v Pomurju, kazalnik padavin pa se je večal proti severozahodu. Doslej najtoplejši oktober 1966 pa je bil na ravni države namočen običajno, s kazalnikom padavin okrog 112 %. Vremenski potek se je med omenjenimi meseci seveda razlikoval. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.